

Andrzej Kras

HORYZONTALNA POMOC PUBLICZNA W LATACH 2001-2005 W ODNIESIENIU DO WYŁĄCZEŃ GRUPOWYCH

1. Podstawa prawna regulacji w zakresie wyłączeń grupowych

Udzielenie przez państwo członkowskie pomocy publicznej przedsiębiorcom krajowym, niezależnie od miejsca prowadzenia ich działalności gospodarczej, jak również przynależności do właściwego sektora, skutkuje zakwalifikowaniem takiego środka jako pomocy horyzontalnej. Pomoc taką wyróżnia jedynie cel jej udzielenia, co pozwala rozszerzyć zakres adresatów pomocy na wszystkich przedsiębiorców, którzy dzięki utrzymanemu wsparciu ze środków publicznych będą mogli realizować określone zadania. Katalog celów, którym *acquis communautaire* wskazuje możliwość przyznania pomocy, ma charakter zamknięty i ogranicza się jedynie do: ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw, wspierania ich badań i rozwoju, zatrudnienia, szkolenia, wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz ochrony środowiska naturalnego.

Do połowy 1998 r. zakres dopuszczalności tej pomocy wynikał wprost z art. 87 ust. 3 TWE. Dopiero Rozporządzenie Rady (WE) nr 994/98 [Rozporządzenie Rady... 1998, s. 1] w zakresie stosowania art. 87 i 88 TWE do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa wskazywało pewne kategorie pomocy, których udzielenie byłoby uznane za zgodne z polityką wspólnego rynku.

Samo rozporządzenie było wynikiem propozycji, jaką Komisja Wspólnot Europejskich (dalej Komisja), przedstawiła Radzie Unii Europejskiej (dalej Radzie), mając na uwadze konieczność wprowadzenia hierarchii ważności i uproszczeń w dziedzinie pomocy publicznej. Ponadto działania Komisji były determinowane zamiarem osiągnięcia potrójnego skutku:

- wyłączenie pewnych kategorii pomocy ograniczyłoby liczbę zgłaszanych spraw i równocześnie pozwoliłoby Komisji skoncentrować się na sprawach najbardziej zagrażających konkurencji,
- w dziedzinach, w których Komisja miała dostatecznie duże doświadczenie w określaniu ogólnych kryteriów zgodności ze wspólnym rynkiem, państwa człon-

kowskie mogłyby stosować środki pomocy, które nie budziłyby obaw co do naruszenia takiej zgodności, z pominięciem dodatkowej procedury z udziałem Komisji.

- dzięki temu, że rozporządzenia miałyby bezpośrednie zastosowanie w państwach członkowskich (art. 249 TWE), przestrzeganie wydanych przez Komisję rozporządzeń można byłoby zapewnić w drodze powództwa prywatnego przed sądami krajowymi [Sprawozdanie oceniające... 1998, s. 3; <http://ec.europa...> 2007].

Organem właściwym do badania zgodności jest Komisja, która w drodze rozporządzenia może oświadczyć, iż następujące kategorie pomocy nie naruszają zasad konkurencji, jak również nie podlegają wymogom notyfikacji przyznawanej pomocy [Rozporządzenie Rady... 1998, art. 3]. Zgodnie z art. 2 Rozporządzenia Rady, Komisja powinna dla każdej pomocy, którą uzna za zgodną ze wspólnym rynkiem, określić: cel pomocy, kategorie beneficjentów, progi lub maksymalne kwoty pomocy, warunki regulujące kumulacje pomocy, jak również warunki monitorowania przyznawanej pomocy.

W wydanym przez Radę rozporządzeniu upoważniającym zawarto również przepisy dotyczące przejrzystości, sprawozdawczości i monitorowania wszystkich środków pomocy stosowanych na podstawie rozporządzeń wydanych przez Komisję. Zagwarantowanie skutecznego nadzoru nad przyznawaniem środków w ramach pomocy publicznej stanowiło bowiem wzmocnienie zobowiązania Komisji, jakie wynika z art. 88 ust. 1 TWE, do stałego badania aktywnych systemów pomocy.

W celu realizacji przejrzystej i spójnej polityki rozporządzenie nakłada na państwo członkowskie obowiązek prowadzenia rejestru systemów pomocy, aby ustalić poprawność i legalność udzielonej pomocy publicznej. Rejestr ma obejmować pomoc indywidualną udzieloną zgodnie z systemem oraz pomoc indywidualną zwolnioną z mocy obowiązującego rozporządzenia, a przyznaną poza istniejącymi systemami pomocy. Państwa członkowskie są zobowiązane przechowywać dane z rejestru przez 10 lat od momentu przyznania pomocy. Na pisemny wniosek państwo członkowskie ma obowiązek, z zasady w przeciągu 20 dni, przekazać wszelkie informacje, które Komisja uzna za niezbędne do oceny, czy zostały zachowane warunki określone w analizowanym rozporządzeniu. Co roku lub raz w oznaczonym okresie państwo członkowskie sporządza sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia, które ma obowiązek przekazać Komisji najpóźniej trzy miesiące po upływie okresu, którego dotyczyło sprawozdanie [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, s. 20].

2. Zakres regulacji przyjętych rozporządzeń

Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach w zakresie ustalania kryteriów przyznawania pomocy publicznej oraz w poszanowaniu zasad konkurencji, w styczniu 2001 r. Komisja przyjęła pierwsze rozporządzenia dotyczące wyłączeń grupowych. Szczególnie obejmowały one pomoc na szkolenia, pomoc *de minimis*

oraz pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw (dalej MŚP). W grudniu 2002 r. Komisja rozszerzyła ten katalog o pomoc w zakresie zatrudnienia. Wydane w tym zakresie rozporządzenie odnosi się wyłącznie do programów pomocowych, podczas gdy wszystkie inne obejmują także pomoc indywidualną i udzielaną poza programami. W lutym 2004 r. Komisja rozszerzyła zakres rozporządzenia dotyczącego pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw o pomoc na badania i rozwój.

2.1. Pomoc publiczna w zakresie szkolenia

Jedną z podstawowych kategorii, wobec których pomoc publiczna została uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, jest pomoc szkoleniowa. Wyraża to wprost Rozporządzenie wykonawcze nr 68/2001 Komisji [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 7].

Elementem niezbędnym do ustalenia, czy dana pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, stosownie do niniejszego rozporządzenia, jest zbadanie intensywności pomocy, przez co rozumie się kwotę pomocy wyrażonej jako procentowy ekwiwalent dotacji. Stopień intensywności pomocy jest określany oddzielnie na szkolenia ogólne i szczególne. Poprzez szkolenie ogólne pracownik ma możliwość zdobycia szerokich kwalifikacji, które będzie mógł wykorzystać nie tylko w obecnej, ale i przyszłej pracy, na różnych polach swojej działalności zawodowej. Posiadanie wykształcenia ogólnego znacznie zwiększa szansę szybkiego zatrudnienia tak wykwalifikowanego pracownika. W rezultacie pomoc na ten cel ma mniej zakłócający wpływ na konkurencję, więc większa intensywność pomocy może być uważana za zgodną ze wspólnym rynkiem i zwolniona z uprzedniej notyfikacji [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, s. 10].

W przypadku szkoleń ogólnych zasadniczo przyjmuje się, że jej intensywność nie może przekroczyć 50% w odniesieniu do dużych przedsiębiorstw oraz 70% w odniesieniu do przedsiębiorstw średnich i małych. W sytuacji gdy chodzi o szkolenia szczególne, stopień intensywności wynosi kolejno 25% oraz 35% [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, s. 2]. W celu ograniczenia oddziaływania pomocy do niezbędnego minimum stopień intensywności ma charakter zmienny i w zależności od położenia geograficznego, rodzaju szkolenia oraz wielkości przedsiębiorstwa wysokość pomocy jest określana każdorazowo indywidualnie przez Komisję.

W przypadku gdy suma pomocy przyznawanej pojedynczemu przedsiębiorstwu na pojedynczy projekt przekroczy kwotę 1 000 000 euro, pomoc ta zostaje wyłączona ze zwolnienia przewidzianego rozporządzeniem i staje się przedmiotem warunków określonych w art. 88 ust. 3 TWE [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 5]. Ustalony pułap pomocy ma zastosowanie niezależnie od tego, czy dany projekt finansowany jest całkowicie ze środków państwa, czy też częściowo przez Wspólnotę.

Ze względu na pozytywny wpływ na społeczeństwo jako całość szkolenia stanowią bardzo istotny obszar pomocy publicznej. Zasadniczo poszerzają krąg wykwalifikowanych pracowników, którzy mogą zostać zatrudnieni przez inne firmy, poprawiają konkurencyjność Wspólnoty oraz odgrywają istotną rolę w kwestii zatrudnienia [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich 68/2001, preambuła, s. 10].

2.2. Pomoc publiczna w zakresie zatrudnienia

Dążenie do wysokiego poziomu zatrudnienia oraz wzrostu udziału osób aktywnych zawodowo stanowi jedno z podstawowych zadań Wspólnoty i jej państw członkowskich, co wyraźnie akcentuje art. 2 TWE. Ze względu na istotny problem, jakim jest bezrobocie oraz trudności pracowników z wejściem na rynek pracy, uzasadnione było zastosowanie przez władze środków działających jako bodźce ukierunkowane na zwiększenie poziomu zatrudnienia we Wspólnocie.

Powołanie Europejskiej Strategii na rzecz zatrudnienia stanowiło istotny ruch w zakresie promocji zatrudnienia. Zgodnie z jej postanowieniami poprawa zdolności do pozyskiwania i utrzymywania zasobów ludzkich, rozwój przedsiębiorczości, poprawa zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i pracowników oraz wzmocnienie polityki równości szans na rynku to podstawowe cele polityki zatrudnienia, jaką mają prowadzić państwa członkowskie [Opracowanie „Informatore... 2005]. Ponadto rozporządzeniem nr 2204/2002 [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 2204/2001... 2002, s. 3] z dnia 5 grudnia 2002 r. Komisja, na mocy upoważnienia Rady, za zgodną z zasadami wspólnego rynku uznała pomoc publiczną udzielaną przez państwa członkowskie na zatrudnienie, przy jednoczesnym zastrzeżeniu ściśle określonych warunków stanowiących podstawę udzielonego wsparcia.

Pomoc udzielana na tworzenie miejsc pracy w rejonach lub sektorach, które w momencie jej udzielania nie kwalifikują się do korzystania z pomocy regionalnej na podstawie art. 87 ust. 3 lit. 'a' oraz 'c' TWE, jest wyłączona, jeśli jej intensywność brutto nie przekracza 15% w przypadku małych, a 7,5% w przypadku średnich przedsiębiorstw [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 4, s. 2]. Pomoc na tworzenie miejsc pracy w regionach lub sektorach, które w momencie uzyskania pomocy kwalifikują się do korzystania z pomocy regionalnej na podstawie art. 87 ust. 3 lit. 'a' oraz 'c' TWE, jest wyłączona, jeśli jej intensywność netto nie przekracza odpowiedniego progu regionalnej pomocy inwestycyjnej określonej w krajowej mapie pomocy. W przypadku MŚP progi te ulegają podwyższeniu o 10% brutto w regionach, o których mowa w art. 87 ust. 3 lit. 'c' TWE, jeśli całkowita pomoc netto nie przekracza 30%, lub o 15% brutto – w regionach, o których mowa w art. 87 ust. 3 lit. 'a' TWE, jeśli całkowita pomoc netto nie przekracza 75%. Wyższe pułapy mają zastosowanie, gdy wkład beneficjenta w finansowanie wynosi przynajmniej 25% i jeżeli zatrudnienie jest utrzymywane na tym samym poziomie w kwalifikującym się regionie [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 4, s. 3].

Określona intensywność pomocy jest dopuszczalna pod pewnymi warunkami. Oznacza to, iż stworzone zatrudnienie musi przede wszystkim:

- stanowić wyraz rzeczywistego zwiększenia liczby pracowników w zakładzie pracy,
- zostać utrzymane przez minimalny okres dwóch (w przypadku przedsiębiorstw małych) lub trzech lat – w przypadku przedsiębiorstw średnich,
- nowo zatrudnieni nigdy nie mieli pracy, utracili ją lub aktualnie tracą poprzednią pracę [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 4, s. 4].

Pomoc w zakresie zatrudnienia ma na celu zachęcenie firm do rekrutacji osób, które miałyby trudności z wejściem na rynek bez zewnętrznego wsparcia. W konsekwencji udzielenie takiej pomocy uznaje się za dopuszczalne, jeśli jej intensywność, mierzona w kosztach płac w okresie roku po zatrudnieniu, nie przekracza 50% – w odniesieniu do pracowników znajdujących się w trudnej sytuacji, lub 60% – w przypadku pracowników niepełnosprawnych [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 5].

Istotnym bodźcem ukierunkowanym na zwiększenie zatrudnienia jest pomoc w zakresie pokrycia dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem inwalidów. Wynika to ze spostrzeżenia, iż pracownicy niepełnosprawni niejednokrotnie nie byliby w stanie samodzielnie utrzymać się na rynku pracy. Zatem pomoc ta może wykraczać poza ramy dotyczące początkowego zatrudnienia i obejmować udział w zatrudnieniu chronionym. Rozporządzenie przewiduje możliwość takiej dotacji, jednakże nie może ona przekroczyć poziomu rekompensaty w zakresie zmniejszonej wydajności wynikającej z niepełnosprawności pracownika [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 6].

Dostrzegając zagrożenia oraz zapobiegając ewentualnym nadużyciom, Komisja uznała, iż w pewnych sytuacjach właściwe jest ustanowienie wymogu notyfikacji przyznawanej pomocy wynikające z art. 88 ust. 3 TWE. Szczególnie dotyczy to przypadków programów skoncentrowanych na poszczególnych sektorach, pomocy skierowanej do jednego przedsiębiorcy, kiedy przekracza ona 150000000 przez dowolny okres trzech lat, jak również gdy dotyczy to konwersji umów o prace w umowy stałe, czy też pomocy związanej ze wcześniejszym przejściem na emeryturę [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001... 2001, art. 5, s. 2].

2.3. Pomoc *de minimis*

Powszechnie obowiązująca zasada *de minimis* bardzo szybko odnalazła swoją przestrzeń również w porządku prawnym Wspólnoty. Określana mianem zasady pomocy bagatelnej (por. [Skoczny 2003, s. 274]) lub też klauzulą bagatelności (por. np. [Cieśliński 2003, s. 463]) była wielokrotnie przedmiotem prac Komisji, która to w publikowanych przez siebie obwieszczeniach starała się określić granice „bagatelności”.

Posługiwanie się przesłanką istotnego naruszenia konkurencji wymagało zakreślenia przez Komisję ilościowych progów pomocy, których przekroczenie wywoływałoby skutki w postaci interwencji władz wspólnotowych. Po raz pierwszy wzmianka o bezwarunkowej dopuszczalności udzielania pomocy publicznej pojawiła się w 1970 r. w komunikacie o tzw. porozumieniach o niewielkim znaczeniu. To obwieszczenie i następne z 1979 r. zostały zastąpione przez obwieszczenie z 3 grudnia 1986 r., a następnie zmienione w 1994 r. Kolejne zostało wydane 15 października 1997 r. Ostatnie takie obwieszczenie zostało przyjęte przez Komisję w 2001 r. [Cieśliński, s. 163]. Obejmowało ono eliminację spod regulacji art. 81 działań MŚP, których wielkość nie miała istotnego znaczenia ekonomicznego z punktu widzenia funkcjonowania jednolitego rynku.

W obliczu zaistniałych kontrowersji ostatecznie uznano, iż w tej sprawie konieczna jest ingerencja Rady, co nastąpiło wraz z wydaniem – na podstawie art. 89 TWE – rozporządzenia upoważniającego Rady nr 994/98 [Paradowski 2004, s. 356].

Praktyka oraz liczne kontrowersje w interpretowaniu zasady *de minimis* wywołały konieczność sporządzenia właściwej regulacji prawnej. Ostateczne zasady stosowania art. 87 TWE odnośnie do pomocy *de minimis* zostały określone w rozporządzeniu Komisji nr 69/2001 [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 69/2001... 2001].

Dostrzegając duże doświadczenie Komisji w badaniu zakłóceń konkurencji, można uznać, że pomoc nie przekraczająca pułapu 100000 euro w dowolnie określonych trzech latach nie wpływa na handel między państwami członkowskimi lub nie zakłóca bądź nie zagraża zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega przepisom art. 87 ust. 1 traktatu. Istotny okres trzech lat ma charakter ruchomy, zatem w każdym przypadku przyznania nowej pomocy *de minimis* należy ustalić ogólną kwotę pomocy *de minimis* przyznaną w ciągu poprzednich trzech lat. Za datę przyznania pomocy *de minimis* należy uznać moment, w którym beneficjentowi zostało nadane prawo przyjęcia pomocy. Zasada *de minimis* nie narusza możliwości otrzymania przez przedsiębiorstwo pomocy państwa dozwolonej przez Komisję lub rozporządzenia o wyłączeniach grupowych [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 69/2001... 2001].

W celu zachowania przejrzystości, równego traktowania oraz prawidłowego stosowania pułapu *de minimis* właściwe jest, by państwa członkowskie stosowały tę samą metodę obliczeń. Dla ułatwienia tych obliczeń oraz zgodnie z obecną praktyką stosowania zasady *de minimis* kwoty przyznanej pomocy, które nie przybierają formy dotacji pieniężnych, powinny być przeliczane na subwencyjny ekwiwalent pomocy brutto, tzn. nie uwzględniającej potrąceń z tytułu podatków bezpośrednich [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 69/2001... 2001, preambuła, s. 6].

2.4. Pomoc publiczna dla małych i średnich przedsiębiorstw

Kolejnym sektorem gospodarki, w wypadku którego udzielanie pomocy publicznej opiera się na kryteriach specjalnych, jest działalność małych i średnich przedsiębiorstw. W wyraźny sposób warunki pomocy określa rozporządzenie Komisji nr 70/2001 [DzUrz. 2001, L10, s. 33] z dnia 12 grudnia 2001 r. W myśl aktu uznaje się, iż przy zachowaniu odpowiednich kryteriów, ustanowionych przez Komisję, udzielenie wsparcia MŚP zgodnie z warunkami rozporządzenia jest zgodne ze wspólnym rynkiem i nie podlega notyfikacji wymaganej przez art. 87 ust. 3 TWE (por. [Zgodelak 2001]).

Ze względu na istotną rolę, jaką dostrzega się w działalności MŚP, celem rozporządzenia było umożliwienie poszerzenia działań gospodarczych przedstawionych podmiotów, o ile rozwój ten nie byłby sprzeczny z założeniami wspólnego interesu. MŚP to przede wszystkim miejsca pracy, a także wyznacznik stabilności społecznej i rozwoju gospodarczego. Zarówno niedoskonałości rynku, jak i naturalne procesy eliminacji gospodarczej powodują trudności we właściwym funkcjonowaniu powyższych podmiotów. Niejednokrotnie wiąże się to z ograniczeniem dostępu do kredytu lub kapitału, a w konsekwencji z niechęcią do podejmowania ryzyka na niektórych rynkach finansowych, oraz ograniczeniem gwarancji, jakie przedsiębiorstwa te są w stanie zapewnić. Ograniczone zasoby mogą być również przeszkodą w dostępie do informacji, a szczególnie do nowych technologii, i potencjalnych rynków. Tym samym właściwe wydaje się udzielenie Komisji upoważnienia do skorzystania z uprawnień w zakresie określenia preferencyjnych warunków udzielania pomocy publicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 70/2001... 2001, preambuła, s. 5].

Rozporządzenie szczegółowo określa warunki zwolnień, odrębnie dla pomocy inwestycyjnej, pomocy w zakresie doradztwa oraz innych usług, jak również udzielenie środka publicznego w dużym i indywidualnym charakterze. Za zgodne ze wspólnym rynkiem uznaje się programy i projekty pomocowe na inwestycje w dobra materialne i niematerialne, na zewnątrz i wewnątrz Wspólnoty, jeśli intensywność pomocy brutto nie przekroczy 15% w przypadku małych przedsiębiorstw oraz 7,5% w odniesieniu do przedsiębiorstw średnich.

Procentowy pułap pomocy stanowi wyraz uznanych kosztów inwestycji bądź też odsetek kosztów płac roboczych zatrudnienia powstałego w wyniku podjęcia inwestycji [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 70/2001... 2001, art. 4].

Za zgodną ze wspólnym rynkiem uznaje się pomoc w zakresie doradztwa, jeżeli jest ona udzielana na usługi doradcze lub na debiutancki udział w targach lub wystawach, jeżeli jej intensywność nie przekroczy 50% wartości kosztów lub usług. Równocześnie usługi świadczone przez doradców zewnętrznych nie mogą być działaniami ciągłymi lub okresowymi, ani związać się ze zwykłymi wydatkami operacyjnymi przedsiębiorstwa, szczególnie polegającymi na rutynowych usługach z zakresu doradztwa podatkowego, regularnych usługach prawniczych czy też reklamie [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 70/2001... 2001, art. 5].

Spod obowiązku indywidualnego zgłoszenia nie są wyłączone programy lub projekty, w których całość uznanych kosztów wyniesie co najmniej 25 000 000 euro i intensywność pomocy brutto jest przynajmniej 50% wyższa niż intensywność dopuszczalna lub gdy całkowita wartość pomocy wyniesie co najmniej 15 000 000 euro [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 70/2001... 2001, art. 6].

W lutym 2004 r. rozporządzeniem nr 364/2004 [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 364/2004... 2004, s. 22-29] Komisja rozszerzyła zakres zastosowania Rozporządzenia nr 70/2001 o pomoc w zakresie badań i rozwoju. Równocześnie ujednolicieniu uległy definicje mikroprzedsiębiorstw oraz MŚP.

Rozwój nowych technologii stanowi istotny wskaźnik poziomu społeczno-gospodarczego państwa. Równocześnie ich wdrażanie może być bardzo ważnym instrumentem pobudzającym rozwój gospodarczy kraju, pozwalającym na zwiększenie zatrudnienia i poprawiającym konkurencyjność przedsiębiorców. Podejmowanie działań mających na celu wspieranie prac naukowo-badawczych jest formą realizacji polityki Wspólnot, o której mowa w art. 130f Jednolitego Aktu Europejskiego [Pełka, Stasiak 2002, s. 84].

Ze względu na to wydane przez Komisję rozporządzenie wytycza ramy dopuszczalności udzielania pomocy publicznej na badania i rozwój, tym samym uznając ją za zgodną z zasadami wspólnego rynku. Zwłaszcza intensywność przyznawanej pomocy nie może przekroczyć 100%, gdy jest przeznaczona na badania podstawowe, 60%, gdy jest przeznaczona na badania przemysłowe, oraz 35%, gdy jest ukierunkowana na rozwój przedkonkurencyjny [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 364/2004... 2004, art. 3]. Jednocześnie pułapy te mogą zostać podwyższone w sposób podany poniżej do maksymalnej intensywności pomocy brutto wynoszącej 75% dla badań przemysłowych oraz 50% dla rozwoju przedkonkurencyjnego [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 364/2004... 2004, art. 4].

Rozporządzenie przewiduje również możliwości współpracy transgranicznej, definiując zarówno rodzaje kosztów, które mogą ponieść partnerzy prowadzący badania, jak i ich wysokości. Równocześnie zostaje nałożony na nich obowiązek powszechnej publikacji otrzymanych wyników badań na konferencjach i we wnikliwie opracowanych czasopismach technicznych i naukowych.

Niniejsze rozporządzenie wskazuje również progi pomocy publicznej, których przekroczenie nie zwalnia dotacji z tytułu pomocy indywidualnej. Ma to miejsce, gdy całkowity koszt projektu wyniesie co najmniej 15 000 000 euro lub 25 000 000 euro, gdy zostaną uwzględnione dodatkowe czynniki wymienione enumeratywnie w rozporządzeniu.

2.5. Pomoc *de minimis* dla MŚP działających w dziedzinie produkcji, przetwórstwa oraz obrotu produktami rolnymi i produktami rybołówstwa

Mocą Rozporządzenia nr 1/2004 [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 1/2004... 2003, s. 1-16] Komisja uznała pomoc państwa dla MŚP działających w sektorze rolnym za zgodną ze wspólnym rynkiem. Pomoc ta obejmuje kilka

rodzajów, w tym pomoc inwestycyjną na potrzeby produkcji, zachowania tradycyjnych krajobrazów i budowli, pomoc inwestycyjną na przetwarzanie i obrót oraz pomoc zachęcającą do produkcji wysokiej jakości produktów rolnych i obrotu takimi produktami.

Na podstawie Rozporządzenia Komisji nr 1595/2004 [Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1595/2004... 2004, s. 3-11] w sprawie pomocy państwa dla MŚP działających w sektorze rybołówstwa wyłączeniem można objąć wiele rodzajów pomocy, w tym: promocję i/lub reklamę produktów rybołówstwa, innowacje i wsparcie techniczne, złomowanie jednostek rybackich, a także zwolnienia z podatków na paliwo stosowane zgodnie z dyrektywami Rady w sprawie podatków od energii i podatku VAT, w przypadku gdy tego rodzaju zwolnienia z podatku stanowią pomoc państwa.

Rozporządzenie nie ma zastosowania w wypadku pomocy przyznawanej MŚP na kwotę przekraczającą 1000000 euro na beneficjenta rocznie lub w wypadku pomocy na indywidualne projekty, których koszty kwalifikowane przewyższają 2000000 euro.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że przyznane kwoty pomocy w dziedzinie rolnictwa i rybołówstwa przy spełnieniu dodatkowych warunków nie odpowiadają kryteriom art. 87 ust. 1 TWE. Mając to na uwadze, w październiku 2004 r. Komisja przyjęła rozporządzenie nr 1860/2004 [Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 1860/2004... 2004, s. 4-9] w sprawie pomocy *de minimis* w sektorze rolnictwa i rybołówstwa. Na mocy tego rozporządzenia wyłączeniem obejmuje się pomoc w wysokości nie większej niż 3000 euro na rolnika lub rybaka przez trzy lata. Aby uniknąć zakłócenia konkurencji, państwa członkowskie muszą także przestrzegać całkowitego pułapu obowiązującego w ciągu trzech lat w wysokości ok. 0,3% produkcji sektora rolnego lub sektora rybołówstwa.

3. Analiza pomocy publicznej podlegającej wyłączeniu w latach 2001-2005

Doświadczenia zebrane w trakcie wdrażania i późniejszego stosowania wydanych rozporządzeń jednoznacznie wskazują na ich korzystne oddziaływanie w sferze konkurencji Unii Europejskiej. Równocześnie charakter rozporządzenia upoważniającego może sugerować, że stanowi ono bardzo ważny instrument w kształtowaniu przyszłej polityki pomocy państwa dla 12 nowych państw członkowskich.

Realizacja postanowień Rozporządzenia Rady nr 994/98, jak również wprowadzanie kolejnych rozporządzeń wiązało się także z pewnymi trudnościami. Niektóre z państw członkowskich komunikowały nadmierne obciążenia administracyjne oraz trudne do spełnienia obowiązki wynikające z samych aktów. Z punktu widzenia Komisji wprowadzenie rozporządzeń skutkowało przyspieszeniem procesu wdrażania środków pomocy w dziedzinach nimi objętych, jak również doprowadziło do ograniczenia liczby zgłaszanych spraw. W praktyce pozwoliło to na skoncentrowanie większych zasobów na przypadkach stanowiących najpoważniejsze zagrożenie dla konkurencji. Wolny potencjał został jednak w znacznym stopniu ograniczony ze

względu na wzrost ogólnej liczby zgłaszanych przypadków pomocy w związku z rozszerzeniem Unii Europejskiej.

Stopień praktycznego wykorzystania z rozporządzeń różnił się w zależności od celu oraz państwa członkowskiego. Tempo wzrostu pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw było stosunkowo wysokie, w przeciwieństwie do kształtowania się liczby programów zrealizowanych na podstawie wyłączeń. Stanowi to odzwierciedlenie wyboru przyjętej strategii, tak jak np. w przypadku brytyjskiego Ministerstwa Handlu i Przemysłu, które doradza organom przyznającym pomoc korzystanie w jak największym stopniu z rozporządzeń.

W okresie 2001-2005 Komisja została poinformowana przez państwa członkowskie o prawie 1300 środkach, które przyznano na podstawie wydanych rozporządzeń. Więcej niż połowa z nich dotyczyła małych i średnich przedsiębiorstw w dziedzinie produkcji i usług, natomiast 25% z nich było związane z pomocą szkoleniową. Stosunkowo niewiele, bo tylko ok. 20%, dotyczyło pomocy w zakresie zatrudnienia i rybołówstwa. Równocześnie liczba zastosowanych środków z każdym rokiem ulegała istotnemu zwiększeniu (tab. 1).

Tabela 1. Liczba zgłoszeń odnośnie do środków pomocy objętych rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych w latach 2001-2005 (EU-25)*

Rodzaje pomocy podlegającej wyłączeniu						Razem
	2001	2002	2003	2004	2005	
MŚP	101	123	139	149	198	710
Szkolenie	48	80	55	79	69	331
Zatrudnienie	–	–	8	21	26	55
Rolnictwo	–	–	–	72	88	160
Rybołówstwo	–	–	–	1	22	23
Razem	149	203	202	322	403	1279

* Tabela nie obejmuje zgłoszeń o środkach wycofanych przez Komisję. Dane obejmują środki przyznane 10 nowym państwom UE (od 1 maja 2004 r.).

Źródło: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture.

W okresie od 2001 do 2005 r. na cztery państwa członkowskie – Włochy (28% całkowitej liczby środków), Zjednoczone Królestwo (23%), Niemcy (14%) i Hiszpanię (11%) przypadło 75% wszystkich środków pomocy. W tym samym czasie liczba środków zgłaszanych przez niektóre państwa członkowskie była stosunkowo niewielka: w sumie ok. 10% lub mniej w przypadku takich państw, jak Dania, Finlandia, Irlandia, Luksemburg, Portugalia, Szwecja i Francja. Na nowe państwa członkowskie przypadło ponad 20% środków zgłoszonych w 2005 r. (tab. 2).

Suma pomocy przyznanej na podstawie trzech głównych rozporządzeń w 2005 r. sięgnęła prawie 3 000 000 euro¹. W Unii pomoc przyznawana na podstawie rozpo-

¹ Dotychczas (marzec 2007) nie opublikowano danych dotyczących pomocy publicznej dla rolnictwa i rybołówstwa.

rządzeń stanowiła ok. 8% całej pomocy przeznaczonej na osiągnięcie celów horyzontalnych, chociaż w przypadku niektórych państw udział był znacznie większy: Grecja – 25%, Estonia – 29%, Portugalia – 33% i Polska – 63% (tab. 3).

Komisja zwraca uwagę, że pomimo zmniejszenia ogólnej liczby zgłoszeń, państwa członkowskie nadal informują o niektórych środkach pomocy w przypadku, gdy:

- środek wykracza poza zakres obowiązywania rozporządzenia,
- pojawia się wymóg zgłoszenia z powodu przekroczenia progu określonego w rozporządzeniu,
- pojawia się wątpliwość w interpretacji przepisów.

Tabela 2. Liczba zgłoszeń odnośnie do środków pomocy objętych rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych w poszczególnych państwach w latach 2001-2005*

Państwo członkowskie	Rodzaje pomocy publicznej podlegającej wyłączeniu					Suma
	MŚP	szkolenie	zatrudnienie	rolnictwo	rybołówstwo	
EU-25	710	331	55	160	23	1279
BE	5	23	2	3	0	33
CZ	11	1	1	2	0	15
DK	4	1	0	0	0	5
DE	96	62	9	16	0	183
EE	5	5	1	0	1	12
GR	16	2	3	1	1	23
ES	81	26	5	21	2	135
FR	6	3	2	22	0	33
IE	6	6	0	0	0	12
IT	211	89	6	39	13	358
CY	3	0	0	0	0	3
LV	4	0	0	6	0	10
LT	3	2	1	0	1	7
LU	1	0	0	0	0	1
HU	7	1	4	1	0	13
MT	5	2	2	0	0	9
NL	25	2	2	13	0	42
AT	18	7	0	8	0	33
PL	29	5	10	1	0	45
PT	1	2	0	0	0	3
SI	0	0	0	1	1	2
SK	2	1	1	0	0	4
FI	2	0	0	3	2	7
SE	0	1	1	0	0	2
UK	169	90	5	23	2	289

* Tabela nie obejmuje zgłoszeń o środkach wycofanych przez Komisję. Dane obejmują środki przyznane 10 nowym państwom UE (od 1 maja 2004 r.).

Źródło: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture.

Tabela 3. Suma przyznanej pomocy objętej rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych w latach 2001-2005 (w mln euro)*

Państwo członkowskie	MŚP	szkolenie	zatrudnienie	suma	P.U.W.H.P.P**
EU-25	1544	982	420	2946	7.8
BE	73	37	9	120	17,1
CZ	44	0	-	44	11,3
DK	1	0	-	1	0,1
DE	306	49	21	375	3,1
EE	4	0	0	4	29,1
GR	12	0	49	61	24,6
ES	65	34	0	100	4,6
FR	43	-	2	45	0,8
IE	33	1	-	34	10,9
IT	427	488	5	920	18,0
CY	0	-	-	0	0,5
LV	3	-	-	3	11,3
LT	0	0	2	2	7,9
LU	7	-	-	7	16,1
HU	22	0	4	26	5,7
MT	0	0	0	0	0,6
NL	4	1	0	5	0,4
AT	77	37	-	114	20,0
PL	75	22	305	401	62,8
PT	0	81	-	81	33,0
SK	0	0	1	1	0,7
FI	1	-	-	1	0,2
SE	-	-	5	5	0,2
UK	346	232	17	596	18,8

* Dane nie obejmują wydatków na rolnictwo i rybołówstwo. Dane obejmują środki przyznane 10 nowym państwom UE (od 1 maja 2004 r.).

** Skrót: procentowy udział wyłączeń w horyzontalnej pomocy publicznej.

Źródło: DG Competition – Scoreboard Autumn 2006 (tab. 13).

Badanie notyfikowanych środków wskazują, że ich znaczna liczba mogłaby być objęta zakresem zastosowania rozporządzeń. W związku z tym Komisja wielokrotnie sugerowała państwom członkowskim korzystanie z nich. Równocześnie odnotowano pewne trudności w stosowaniu tych rozporządzeń, a niejasność sformułowanych przepisów i definicji prowadziła do rozbieżnych interpretacji.

Zanotowano stosunkowo niewiele problemów w stosowaniu rozporządzenia w zakresie szkoleń. Znaczna liczba zgłoszonych środków, których wartość przekroczyła określony w rozporządzeniu próg 1 000 000 euro, wymagała dodatkowej analizy. Środki te oceniano na ogół na podstawie rozporządzeń i w większości przypadków

aprobowano. Z analizy tych przypadków, a także ze zgłaszanych pytań wynika jednak, że państwa członkowskie mają trudności z prawidłowym stosowaniem niektórych przepisów.

Liczba środków pomocy w zakresie zatrudnienia, zarówno tych zgłoszonych, jak i tych zastosowanych na podstawie odpowiedniego rozporządzenia, jest stosunkowo mała. Państwa członkowskie zgłaszały poszczególne sprawy z braku pewności prawnej lub dlatego, że podlegały one obowiązkowi zgłoszenia. Liczne pytania ze strony członków UE dotyczące zasad i definicji pokazały, że istnieją problemy w stosowaniu przepisów rozporządzenia dotyczącego zatrudnienia. Niektóre z państw członkowskich uznały te przepisy za zbyt złożone, co może częściowo tłumaczyć stosunkowo niewielką liczbę środków wprowadzonych na podstawie rozporządzenia wyłączonego dotyczącego zatrudnienia. Utrzymanie takiej tendencji w przyszłości będzie wymagało ponownej analizy przepisów tego rozporządzenia przez Komisję.

Rozporządzenie wyłączające w sprawie MŚP miało powszechnie zastosowanie w większości państw członkowskich. Niektóre z nich poinformowały o trudnościach w stosowaniu obecnie obowiązującej definicji MŚP, uznając ją za skomplikowaną. Ponadto Komisja zwróciła uwagę na trudność w stosowaniu rozporządzeń o wyłączeniach grupowych do niektórych sektorów z powodu złożoności programów pomocy, np. w dziedzinie przekazu szerokopasmowego. Przez interpretowanie poszczególnych przepisów i definicji rozporządzeń przez Komisję państwa członkowskie mogły zastosować się do wytycznych w sposób najpełniejszy i zgodny z zasadami konkurencji. Wsparcie Komisji w połączeniu ze znacznymi wysiłkami państw UE doprowadziło do poprawy jakości przekazywanych informacji zbiorczych oraz w miarę płynnego przebiegu procesu administracyjnego.

Zastosowanie rozporządzenia Komisji nr 1/2004 miało bardzo różnorodny charakter. Mogło być to wynikiem różnic w ilości czasu potrzebnego systemom administracyjnym w poszczególnych państwach do przystosowania się do przepisów nowego rozporządzenia, szczególnie tam, gdzie duża liczba środków zarządzana była na szczeblu niższym niż krajowy. Z analizy zgłaszanych środków wynikało, że ich znaczną liczbę obejmuje wydane rozporządzenie. Obawa przed niewłaściwym zastosowaniem przepisów, jak również wątpliwości co do właściwego interpretowania przepisów skutecznie hamowały pełne wykorzystanie tego aktu prawnego. Ogółem ok. 10% środków, w odniesieniu do których złożono formularze z informacjami zbiorczymi zgodnie z rozporządzeniem 1/2004, budziło obawy dotyczące niespełnienia wszystkich warunków rozporządzenia.

Początkowe małe zainteresowanie rozporządzeniem Komisji nr 1860/2004 wynikało z niskiego poziomu świadomości ewentualnych beneficjentów. Obecnie odnotowuje się stopniowy wzrost zainteresowania i coraz częstsze zastosowanie wydanego rozporządzenia. Monitorowanie środków przez Komisję na zasadzie *ex ante* pomaga państwom członkowskim w prawidłowym wykonywaniu przepisów rozpo-

rządzenia, a w razie potrzeby we wprowadzaniu odpowiednich zmian. Publikacja środków objętych rozporządzeniem pozwala na poprawę przejrzystości i skuteczności udzielania pomocy państwa w sektorze rybołówstwa.

4. Zakończenie

Dotychczasowe doświadczenia wskazywały na duży sukces w realizacji zadań zawartych w Rozporządzeniu Rady nr 994/98. Na podstawie uproszczonej procedury państwa członkowskie wprowadziły 1300 środków pomocy służących bardzo wielu różnym celom. Równocześnie nastąpiło istotne ograniczenie liczby środków pomocy notyfikowanych Komisji, ale ze względu na niedawne rozszerzenie Wspólnoty o nowe kraje utrzymane zostało dotychczasowe tempo pracy.

Pomimo wprowadzenia rozporządzeń wyłączeniowych, niektóre z państw w dalszym ciągu zgłaszają środki pomocy, które mogłyby być wprowadzone na ich podstawie. Wynika to przede wszystkim z braku pewności w zakresie stosowania regulacji prawnych przewidzianych rozporządzeniami. Przygotowując nowelizację rozporządzeń, Komisja będzie starać się lepiej sprecyzować przepisy i definicje, a także ponownie przeanalizować zakres wydanych dotychczas rozporządzeń, aby zapobiec powstawaniu kolejnych wątpliwości natury prawnej czy też praktycznej. Równocześnie prace Komisji będą koncentrować się na ograniczeniu wymogu zgłaszania przyznawanej pomocy przy jednoczesnym wzmocnieniu jej przejrzystości i wyeliminowaniu ewentualnych zagrożeń dla konkurencji.

Zgodnie z przyjętym planem działań w zakresie pomocy państwa [<http://ec.europa... 2007>] Komisja zamierza zgrupować wszystkie istniejące rozporządzenia będące w zakresie jej odpowiedzialności w jeden ogólny akt prawny i równocześnie rozszerzyć jego zakres o pomoc na ochronę środowiska oraz pomoc inwestycyjną.

Ze względu na to, że konieczne procedury nie zostały sfinalizowane przed końcem 2006 r., Komisja w grudniu 2006 r. przedłużyła ważność wskazany obecnych rozporządzeń wyłączeniowych do 30 czerwca 2008 r. 6 grudnia 2006 r. przyjęto rozporządzenie dotyczące pomocy dla MŚP prowadzących działalność w zakresie wytwarzania produktów rolnych. Nowy akt prawny rozszerza zakres rozporządzenia w sprawie pomocy dla MŚP (Rozporządzenia Komisji 70/2001 z dnia 12.1.2001 r. zmienionego rozporządzeniem nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r.), obejmując także pomoc dla MŚP prowadzących działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych. Nowe rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* zostało przyjęte 12 grudnia 2006 r. [Sprawozdanie oceniające... 1998, s. 3; <http://ec.europa... 2007>].

Dane dotyczące udzielanej pomocy publicznej, przełożone na 19 oficjalnych języków Wspólnoty, publikuje się w Dzienniku Urzędowym po upływie ok. sześciu miesięcy. Przystąpienie nowych państw do Unii Europejskiej, jak również włączenie nowych języków czas ten jeszcze bardziej wydłuży. W celu utrzymania skutecznej polityki przejrzystości właściwym rozwiązaniem byłoby terminowe publikowanie

środków w Internecie w macierzystym języku. Ze względu na konieczność nagłej poprawy przejrzystości Komisja zamieszcza w Internecie formularze z informacjami zbiorczymi w języku oryginału, złożone po 1 stycznia 2006 r., nawet jeśli nie jest to wymagane prawem. Dodatkowe wymagania wprowadzone rozporządzeniami nowych generacji skutkowały znaczną poprawą przejrzystości.

Plan działania w zakresie pomocy państwa przewiduje również wzmocnienie nadzoru Komisji nad wykonaniem przez państwa członkowskie rozporządzeń wyłączających. W tym celu konieczne jest ponowne, staranne przeanalizowanie zawartych w rozporządzeniach przepisów dotyczących przejrzystości, sprawozdawczości i monitorowania.

Literatura

- Cieśliński A., *Wspólnotowe prawo gospodarcze*, Warszawa 2003.
- Paradowski P., *Prawo pomocy publicznej dla przedsiębiorców*, [w:] *Konkurencja*, red. Z. Brodecki, Warszawa 2004.
- Pełka P., Stasiak M., *Pomoc publiczna dla przedsiębiorców w Unii Europejskiej*, Difin, Warszawa 2002.
- Skoczny T., *Zakaz antykonkurencyjnej pomocy państwa*, [w:] *Prawo Unii Europejskiej*, red. J. Baracz, Warszawa 2003.
- Zgrzelak Z., *Pomoc publiczna dla małych i średnich przedsiębiorstw w prawie Unii Europejskiej*, [w:] *Prawo gospodarcze w Unii Europejskiej. Zagadnienia wybrane*, red. A. Mani, Kraków 2001.
- Zużewicz I., *Prawo antymonopolowe*, [w:] *Prawo Unii Europejskiej*, red. J. Baracz, Warszawa 2003.

Źródła prawne

- Rozporządzenie Rady Wspólnot Europejskich nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczące zastosowania art. 92 i 93 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa, Dz.Urz. 1998, L 142/1.
- Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej do pomocy szkoleniowej, Dz.Urz. 2001, L 10.
- Rozporządzenie Komisji nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady de minimis, Dz.Urz. L 10 z 13.01.2001 r., s. 30-32.
- Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw, Dz.Urz. 2001, L 10.
- Rozporządzenie Komisji Wspólnot Europejskich nr 2204/2001 z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia, Dz.Urz. 2002, L 337.
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 363/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 68/2001 w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy szkoleniowej, Dz.Urz. L 063, 28/02/2004 s. 20-21.
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 70/2001 i rozszerzające jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju, Dz.Urz. L 063, 28/02/2004, s. 22-29.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rolnymi, Dz.Urz. L 1 z 3.1.2004, s. 1-16.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1860/2004 z dnia 6 października 2004 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rolnego i sektora rybołówstwa, Dz.Urz. L 325 z 28.10.2004, s. 4-9.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1595/2004 z dnia 8 września 2004 r. w sprawie stosowania art. 87 i art. 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rybołówstwa, Dz.Urz. L 291 z 14.9.2004, s. 3-11.

Inne źródła

http://ec.europa.eu/competition/stateaid/studiesreports/studies_reports.html#ber_report, 27.04.2007 r.
Opracowanie „Informator dla wnioskodawców” – Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Fundacja Fundusz Współpracy, Inicjatywa Wspólnotowa „Equal”, Warszawa 2004, www.eqval.mpips.gov.pl, 5.05.2005.

Sprawozdanie oceniające w sprawie stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczącego stosowania art. 87 (dawny art. 92) i 88 (dawny art. 93) Traktatu WE do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa, zgodnie z art. 5 tego rozporządzenia, p.1, s. 3.

HORIZONTAL STATE AID IN THE LIGHT OF THE EU COUNCIL REGULATION NO 994/98 – AIMS AND RESULTS OF THEIR APPLICATION BETWEEN 2001 AND 2005

Summary

The purpose of this article is to describe the horizontal state aid in the light of EU Council Regulation no 994/98. This legal act gave the competence to the EU Commission to decide, which categories of the horizontal state aid can be acknowledged as compatible with the EU common market and not a subject of the notification.

In years 2001-2005 on the basis of the Council Regulation the EU Commission has adopted five block exemption regulations, which were aimed at tackling problems which may arise in any industry and region and on simplification of the state aid procedure. Regulations concerned: training aid, employment aid, small and medium enterprises aid, agriculture aid and fishery aid.

Every 5 years Commission is obliged to submit a special report of the practical function of the Council's Regulation. Last results showed that the Council and subsequent Commission's regulations had a positive impact on the sphere of EU competition and main purposes were achieved. Simultaneously main problems in utilization of provisions of the regulations had been found and that will be the subject of the further work of the EU Commission.

Andrzej Kras – doktorant w Katedrze Polityki Ekonomicznej i Europejskich Studiów Regionalnych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.